

გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვის კონსტიტუციური
სტანდარტები საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკის
მიხედვით

გიგი კვანტრიშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის ფაკულტეტზე საჯარო სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთევან ერემაძე, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გიგი კვანტრიშვილი,

2026

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი იკვლევს გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვის კონსტიტუციურ სტანდარტებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკის მიხედვით, შეკრების თავისუფლებასთან მიმართებით. კვლევის ძირითადი მიზანია იმის შეფასება, თუ რამდენად თანმიმდევრულად და ეფექტიანად ახორციელებს საკონსტიტუციო სასამართლო აღნიშნული უფლებების კონსტიტუციური დაცვის ფუნქციას.

ამ მიზნის მისაღწევად გამოყენებულია სამართლებრივ-დოგმატური კვლევის მეთოდი, რომლის საფუძველზეც გაანალიზებულია საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს სამი გადაწყვეტილება - №2/6/1511, №1/3/538 და №3/5/1502,1503. კვლევის შედეგად გამოვლინდა სისტემური ხასიათის სამი ძირითადი პრობლემა. პირველი - სასამართლო კონსტიტუციურ სტანდარტებს, მათ შორის პოლიტიკოსის „განსაკუთრებული თემნის ვალდებულების“ სტანდარტს, ხშირად მხოლოდ დეკლარაციულ დონეზე მიუთითებს და მათ თანმიმდევრულ პრაქტიკულ გამოყენებას არ უზრუნველყოფს. მეორე - „კეთილსინდისიერი განმარტების“ განუმარტავი სტანდარტის გამოყენება ქმნის კონსტიტუციური დაცვის ფორმალურ ილუზიას, ვინაიდან ის კრიტერიუმი, რომელიც ნორმას კონსტიტუციურს ხდის, თავად ნორმატიულ ტექსტში არ არის ასახული. მესამე - სასამართლო გადაწყვეტილებების მიღების მნიშვნელოვანი დაგვიანება განსაკუთრებით პრობლემურია შეკრების თავისუფლების კონტექსტში, რადგან აღნიშნული უფლება თავისი ბუნებით დროზე მგრძნობიარეა და მისი ეფექტიანი რეალიზება კონკრეტულ პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ კონტექსტთან არის დაკავშირებული.

ნაშრომი ასკვნის, რომ არსებული საკონსტიტუციო კონტროლის პრაქტიკა სრულად ვერ უზრუნველყოფს ფუნდამენტური უფლებების რეალურ და პრაქტიკულ დაცვას. შესაბამისად, ფორმალური კონსტიტუციურობის დადგენიდან ეფექტიანი კონსტიტუციური დაცვის მოდელზე გადასვლა სასამართლო პრაქტიკის შემდგომი განვითარების აუცილებელ წინაპირობას წარმოადგენს.

Abstract

The present thesis examines the constitutional standards governing restrictions on the right to freedom of expression, in accordance with the practice of the Constitutional Court of Georgia, specifically regarding freedom of assembly. The primary aim of the research is to evaluate the extent to which the Constitutional Court consistently and effectively fulfils its function of safeguarding these rights under the Constitution.

To achieve this objective, a legal-dogmatic research method was employed, on the basis of which the analysis of three rulings of the Constitutional Court of Georgia was conducted—No. 2/6/1511, No. 1/3/538, and No. 3/5/1502, 1503. The research identified three systemic issues of a general nature. Firstly, the court frequently refers solely to constitutional standards, including the standard of a politician's 'special obligation of tolerance,' at a declarative level, and fails to ensure their consistent practical application. Secondly, the usage of the unexplained standard of 'good faith interpretation' creates a formal illusion of constitutional protection, as the criterion that renders a norm constitutional is not explicitly reflected in the normative text. Thirdly, significant delays in the adoption of court decisions are particularly problematic for the right to freedom of assembly, as this right is inherently time-sensitive and its effective realisation is connected to specific political and social contexts. This work concludes that the existing practice of constitutional review does not fully guarantee the genuine and practical safeguarding of fundamental rights. Therefore, a transition from a formal determination of constitutionality to an effective model of constitutional protection is an essential prerequisite for the further advancement of judicial practice.